

KUSTANTAMO
HELMIVYÖ

Paras rahdollinen

Harri István
Mäki

Paras mahdollinen

Harri István Mäki

Paras mahdollinen

Kustantamo Helmivyö

Turku 2022

Harri István Mäki: Paras mahdollinen

ISBN 978-952-7469-17-0

Painopaikka: BoD, Norderstedt, Saksa

mitä enemmän annetaan käskyjä ja lakeja
sitä enemmän on varkaita ja lainrikkooja

Jaan Kaplinski

TOIVON, ETTÄ MAAILMA on turvallinen ja onnellinen paikka.

Tänä aamuna se ei ole.

Esimerkiksi *tuolla* viereisen kerrostalon katolla on ihmisiä.

Kaksi. Vai onko heitä kolme?

En näe tarkkaan, koska ikkunoitamme peittävät säkit, mutta voin kuulla heidän äänensä.

Yritän puhua niin hiljaa kuin pystyn.

”Nahka”, kuiskaan. ”Herää.”

Nahka mutisee unissaan.

Toivon, ettei minun tarvitsisi häiritä häntä. Kun hän saa kuulla, mitä minä kuulen, hänen huonot sydänlappänsä eivät ehkä selviä aamiaisesta.

Tiedät kun sota vihdoin päättyy ja huokaiset. Olet selvinnyt ja asiat paranevat ja alat yrittää elää normaalia jokapäiväistä elämää. Mutta asiat eivät ole paremmin, koska kaupunki on tuhoutunut ja ihmiset ovat nälkäisiä. Makaat toisen kerroksen lattialla ja rukoilet, etteivät muukalaiset tunkeutuisi salaiseen piilopaikkaasi ja surmaisi sinua. Ja Nahkaa.

Nousen lattialta ja kiemurtelen ikkunan luo.

Avaan säkkiverhoja hieman, pyyhin silmälasit. Tutkin viereisen rauniotalon kattoa.

Aamunkoitossa on hämärää, mutta näen heidät. Kolme ihmistä.

He eivät ole vielä nähneet meitä. He eivät osoittele meitä, eivät juonittele. Mutta he voivat tehdä niin milloin tahansa. Jos he näkevät meidän nauriit, kaalit ja persiljat, he eivät ehkä pysty hallitsemaan itseään.

Tämän minä ja Nahka tiesimme, kun löysimme tämän paikan. Täydellinen yhtä seikkaa lukuun ottamatta. Viereisen talon katto. Ainoa paikka, josta meidät voidaan nähdä. Katon alla oleva rakennus on niin perusteellisesti tuhoutunut, että emme uskoneet, että kukaan nousisi katolle asti.

Heidän täytyy olla epätoivoisia. Tiedän miltä heistä tuntuu. Minun ja Nahan on toimittava nopeasti.

Käännyn takaisin Nahan puoleen.

”Nahka”, sanon äänekkäämmin. ”Herää.”

Kun ravistelen häntä, katson ympärilleni piilopaikassa ja yritän päättää, mitä voimme ottaa mukaan.

Tynnyreissä kasvavat kasvit ovat liian raskaita.

Polttopuut ovat vielä huonekaluja, emmekä ole ehittäneet murskata niitä.

Entä Nahan viinanvalmistuslaitteet? Hän ei voi elää ilman niitä.

Lääketieteellinen kirjastoni? Onneksi minulla on vain kaksi kirjaa.

Nahka nousee istumaan sängyn reunalle.

“Mitä oikein tapahtuu?” hän mutisee ärtyneenä.

Ihmiset, jotka juovat paljon viinaa, yleensä ovat aamuisin ärtyneitä.

“Viereisellä katolla”, sanon, “on kolme aikuista.”

Kiirehdin takaisin ikkunaan nähdäkseni, ovatko he tulossa tähän suuntaan. He eivät ole päättäneet.

Outoa.

Jokin näissä ihmisissä ei näytä hyvältä. Ehkä tapa, jolla he seisovat. He eivät näytä häikäilemättömiltä, väkivaltaisilta kotivarkailta. He näyttävät pelottavilta, uhmakkailta. Kuten kovia kokeneet pakolaiset ovat.

Sitten näen jotain muuta.

Ihmisten takana, rikkinäisten kattopalkkien ja romahtaneiden savupiippujen välissä, hiipii useita miehiä.

Aseistettuina.

He eivät ole nähneet meitä, he ovat kiinnostuneita katolla olevista ihmisistä.

Yhtäkkiä tiedän keitä aseistetut miehet ovat.

Koputan ikkunan puitteisiin ja huudan: “Varokaa!”

Huudan vain kerran, enkä onnistu saamaan ikkunaa auki varoittaessani ihmisiä aseistetuista miehistä, koska Nahka heittäytyy minua päin. Me molemmat tömähdämme lattialle.

“Tahra”, hän kuiskaa. “Oletko tullut hulluksi?”

Ääneen huutaminen on vakava rikkomus.

“Anteeksi”, sanon.

Mutta osa minusta ei ole pahoillaan. Sota on ohi. Nyt on tarkoitus olla rauha. Eikä viattomia ihmisiä pidä ampua rauhan aikana.

Liian myöhäistä.

Kiväärien laukaukset kaikuvat tyhjien, särkyneiden rakennusten läpi.

Polvistun ja näen aseistettujen miesten heittävän ruumiit kadulle.

Vai niin.

Varoitukseni oli sittenkin turha.

Nahka vetää minut takaisin lattialle.

“Kuinka monta kertaa minun täytyy sanoa sinulle”, hän murisee. “Yksi yksinkertainen sääntö: pysy hiljaa ja poissa silmistä.”

Nahka pitää yksinkertaisista säännöistä. Useimmiten tottelen niitä, koska hän on ystävällinen ja antelias ystävä. Hän on neljäkymmentäkaksi ja minä vasta kolmetoista.

Lisäksi Nahka osaa pitää meidät turvassa. Mutta minäkin tiedän asioita.

Tiedän tarkalleen, *keitä* nuo murhaavat roistot ovat. Minun ei tarvitse edes nähdä merkkejä heidän nahkatakeissaan.

Isänmaa isänmaallisille, merkit kertovat.

“Nuo itsekkäät raakalaiset eivät ole kiinnostuneita meistä”, sanon Nahalle. “He etsivät ihmisiä, jotka

eivät ole isänmaallisia.”

Nahka katsoi minua.

“Meillä on täällä lämmintä”, hän sanoo, “ja meillä on kuivaa ja meillä on ruokaa. Kaikki ovat ruoasta kiinnostuneita. Emme siis halua kenenkään tietävän tästä paikasta, etenkin verenhimoisten tappajien.”

Nahka on oikeassa. Mutta se ei estä minua toivomasta, että olisin voinut auttaa kadulla makaavia köyhiä. Heitä metsästettiin vain siksi, että he olivat väärässä maassa sodan päät-tyessä.

“Jonkun pitäisi kertoa tietyille ilkeille märkärakuloille, että sota on ohi”, mutisen. “Vaatia heitä lopettamaan tappaminen ja yrittää vähän jakaa omaisuudestaan kaikkien kanssa.”

“Kuuntele minua”, Nahka sanoo suu hyvin lähellä korvaani.

“Kuuntelen”, sanon ja vetäydyn hieman syrjään. Hän löyhykää vanhalta viinalta.

“*Sinä* haluat muuttaa maailmaa”, Nahka sanoo. “Se on luonnollista *sinun* iässäsi. Mutta vain *unelmoijat* yrittävät muuttaa asioita, kun maailma on tässä tilassa. *Järkevät* ihmiset tietävät, että tärkeintä on pitää huolta itsestämme.”

En väitä vastaan.

Tiedän kuinka onnekkaita olemme selviytyessämme näin kauan.

Kuinka onnekas olen, että minulla on Nahan tarjoama turva, tieto ja kokemus.

Nuori Tahra ei ole menettänyt sodassa tärkeintä. Hän uskoo, että toivo kantaa, jos sille antaa mahdollisuuden. Tahrn seurassa on lukkoseppä Nahka, jonka oma ote elämästä on lipsumassa. Tahra sen sijaan ottaa vastuulleen orpovauvan. Ja kun rauha saapuu, taistelu päivittäisestä selviytymisestä kasvaa. Tahra saa ehtymätöntä apua orpokodin tohtorilta. Lisäksi Tahra ystävyytöy kovia kokeneeseen Sylana-tyttöön. Nuoret oivaltavat, että orpokodin avulias tohtori ei ehkä ole sitä, mitä esittää olevansa, ja samalla paljastuu, miksi Sylana voi pahoin.

Mikään, mihin Tahra on uskonut, ei näytä olevan totta, ja siksi edessä on hänen elämänsä raastavin valinta. Hän ymmärtää, että toisinaan ihmisen on koettava pahin, jotta voi tapahtua paras.

Paras mahdollinen on nuorille suunnattu tunnustus sodasta ja rauhasta.

ISBN 978-952-7469-17-0

KUSTANTAMO
HELMIVYÖ

9 789527 469170